

Списък на дървесните и недървесни продукти и екосистемни услуги предоставяни от ТП „ДГС Бургас“

I. Материални продукти и услуги

Материалните услуги включват всички продукти, добити от екосистемите: дървесина, недървесни продукти, дивеч и др.

1.Дървесина

На територията на стопанството от естествено растящите дървесни видове най-широко разпространение имат благуният, церът, келявият габър, източният горун, косматият дъб, мъждрянът и др. Културите са от бял и черен бор-чисти и смесени с естествено срещащата се растителност.

Средногодишното ползване на дървесина по ГСП от 2024г. на стопанството е 12960 м³ стояща маса/ 10701 м³ лежаща маса, в т.ч. иглолистна 4060 м³ стояща маса/ 3131 м³ лежаща маса и широколистна 8960 м³ стояща маса/ 7570 м³ лежаща маса. Определеното годишно количество за ползване на дървата за огрев е 6794 м³.

Ежегодно на интернет страницата на стопанството се публикува годишният план за ползване на дървесина в ДГТ, изготвят се списъци с насажденията, които са включени в него и предвиденото количество за добив се възлага съгласно Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горските територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Средногодишната продажба на дърва за огрев за физически лица е от порядъка на 3500 м³, в т.ч.по чл. 193 от ЗГ (за настоящи и пенсионирани служители в системата на горите) 400 м³.

2.Недървесни горски продукти

Съгласно ГСП 2024 г. най-разпространените лечебни растения на територията на стопанството, които могат да бъдат ползвани са: благуи, цер и източен бук (с лечебна цел се използва кората от клоните и стъблата на по-младите индивиди, която съдържа дъбилни вещества, танин и др., приложими във фармацевтиката), сребролистна липа (използва се цветът), клонки от върба, смрадлика (използват се листата, поради наличието на дъбилни, етерични масла, флавоноиди и др.), дрян, червен глог, шипка, къпина, драка (използват се плодовете на растенията), бръшлян, повет (използват се надземните части на растенията), жълт и червен кантарион, еньовче, бял равнец, обикновен риган, лайка, млечка, мента, маточина, магарешки бодил, подъбиче, самардала, левурда и др.

Растенията могат да се използват за лични нужди или да бъдат събрани в по-големи количества, след заплатени такси и издадено разрешително.

На територията на стопанството може да се извършва и добив на сено, отново след заплащане на такси и издадено разрешително.

3.Лов

По отношение ползването и стопанисването на дивеча, територията на стопанството е разделена на 6 държавни ловностопански района- Драганово, Бакърлъка, Мариница, Вършило, Раков дол и Каба юк и 30 ловностопански района, предоставени на две ловни сдружения СЛР „Лебед“ гр. Бургас, включващо в състава си 27 бр.ловни дружинки и СЛР „Аполония 2001“ гр. Созопол, включващо в състава си 3 бр.ЛД.

Стопанисването и ползването на дивеча се извършва съгласно предвижданията на ЛСП и след одобрени планове за ползване, при спазване на ЗЛОД, ППЗЛОД и др.

Основните видове дивеч, на които се ловува на територията на стопанството са: благороден елен, елен лопатар, сърна, дива свиня, заек, вълк, чакал, лисица, язовец фазан, яребица и др.

4. Паша

Ежегодно кметовете на общини в обхвата на стопанството, след предложение от ДГС издават заповеди за разрешените за паша горски територии. Желаетелите да пасуват добитък в ДГТ подават заявление в горската единица, откъдето след заплащане на необходимата такса се

издава документ. Всяка година ДГС Бургас издава между 9 и 11 бр. документа за платена паша на едър и дребен рогат добитък.

В стопанството могат да се подават и заявления за разполагане на пчелини в ДГТ, за което се издават разрешителни без заплащане на такси. През годината се издават между 2 и 5 бр. разрешителни за устройване на пчелини.

5. Достъп до генетични ресурси

Съгласно ГСП 2024 г. в държавната територията на ТП „ДГС Бургас“ са налични 13 бр. семепроизводствени насаждения за добив на благуна, цер, червен дъб и зимен дъб и 2 бр. географски култури.

Стопанството разполага с горски разсадник „Росенец“, земл. гр. Бургас, в който се отглеждат между 60000 и 90000 семенищни фиданки от местни широколистни дървесни видове.

II. Регулиращи услуги - ползи от процесите в екосистемите

Регулиращите услуги представляват ползите от регулационните процеси в екосистемите и могат да бъдат:

- **Регулиране качеството на въздуха** - екосистемите оказват влияние върху качеството на въздуха, както чрез добавяне, така и чрез отстраняване на химически съединения от атмосферата;

- **Регулиране на климата** - екосистемите влияят върху локалния и глобалния климат. На местно ниво промените в растителната покривка могат да въздействат, както върху температурата, така и върху количеството на валежите. На глобално ниво екосистемите играят важна роля за промените в климата чрез поглъщане (усвояване) или отделяне на парникови газове;

- **Регулиране на водите** - режимът и количеството на водния отток се влияят в голяма степен от измененията в растителната покривка, особено когато те променят потенциала на системата да формира водни ресурси. Такива изменения са преобразуването на влажните зони, превръщането на гори в територии за селското стопанство или на земеделски земи в селищни територии;

- **Самопочистване на водите и третиране на отпадъците** - екосистемите могат да подпомогнат филтрирането и разграждането на органични отпадъци, попаднали в затворени водни басейни, както и да асимилират и отстранят вредния ефект на определени вещества чрез почвените процеси;

- **Регулиране на болести** - промени в екосистемите могат директно да доведат до увеличаване или намаляване на изобилието от човешки патогени и на преносители на зарази;

- **Регулиране на вредители** - промени в екосистемите влияят върху популацията и оттам върху степента на въздействие на вредителите;

- **Опрашване** - промени в екосистемите засягат разпределението, числеността и ефективността на опрашващите насекоми и др.;

Горските екосистеми реализират две основни хидрологични функции – водоохранна и водорегулираща.

Водоохранна функция е способността на горите да стабилизират повърхностните и подпочвени води на определена територия (водосбор) за дълъг период от време.

Водорегулиращата функция се изразява в способността на горските екосистеми да преразпределят елементите на водния баланс, като увеличават дела на положителните (продуктивни) пера и намаляват непродуктивните (отрицателни) такива. Водорегулиращата и водозащитна услуга имат огромно значение за количеството и качеството на водите, които изтичат от водосборните басейни.

1. Водоохранна функция

Водоохранна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.1 в Доклада за ГВКС - всички горски територии, попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

2. Водорегулиращата функция

Водорегулираща функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.2 в Доклада за ГВКС.

3. Противоерозионна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.3 в Доклада за ГВКС.

4. Пожарозащитна функция изпълняват всички гори, които са включени във ВКС 4.4 в Доклада за ГВКС.

5. Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството, за защита на инженерни съоръжения - включени във ВКС 4.5 в Доклада за ГВКС.

III. Културни и социални услуги - нематериални ползи от екосистемите

Горите, с цялото си разнообразие, са богат източник на творческо вдъхновение в много сфери – изкуство, фолклор, архитектура, реклама и други. Хората ценят чувството си за принадлежност към родния край, което е свързано с отличителни черти на околната среда, както и красотата или естетическата стойност на различните екосистеми, което се отразява в широкия интерес към екопътеки, маршрути и обозначени панорамни места, както и при избора на къщи и жилища и готовността да се плати по-висока цена за красива гледка.

Културните услуги са нематериални ползи от екосистемите. Те са:

- Осигуряването на условия за рекреация и туризъм прави горите предпочитано място за почивка на хиляди хора;
- Осигуряване на естетична стойност на ландшафта;
- Съхраняване културата на местните общности, духовно обогатяване, естетическа наслада, източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност.

1. Осигуряване на условия за рекреация и туризъм

На територията на стопанството попадат извънселищни паркове „Крайморие“, „Капче“, „Черна гора“, „Бургас“ и „Созопол“.

2. Естетична стойност на ландшафта

Тези горски територии са включени във ВКС 2 от Доклада за ГВКС - Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, имат голяма площ и са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии).

3. Горите като източник на културни услуги, вдъхновение и принадлежност за хората, и като среда и обект на духовна и религиозна идентичност.

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата или за които общността няма алтернатива. За ТП „ДГС Бургас“ тези горски територии са описани във ВКС6 от Доклада за ГВКС на стопанството.